

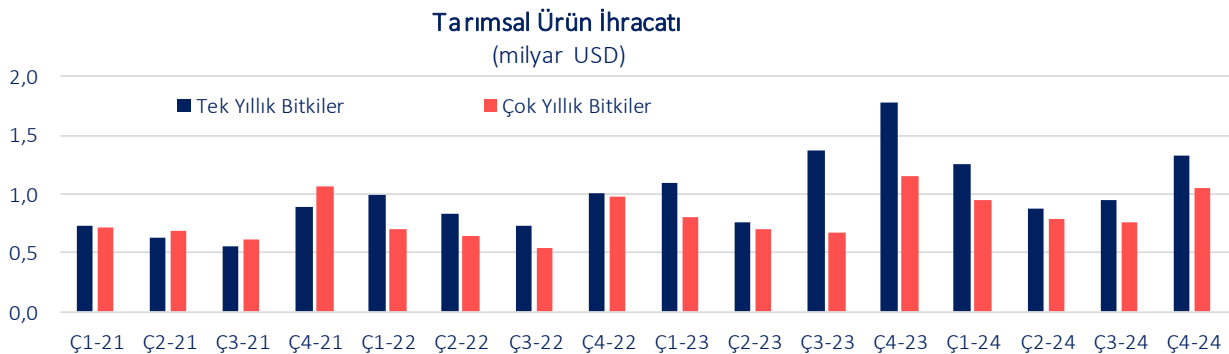
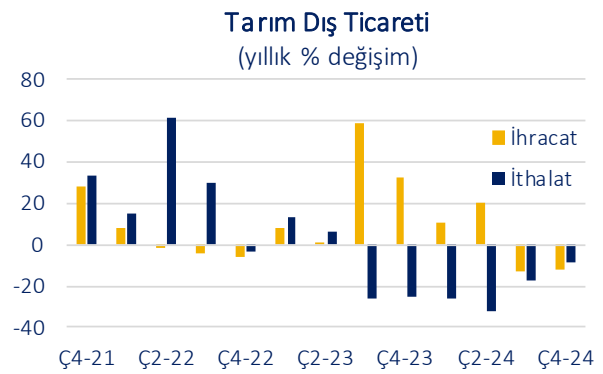
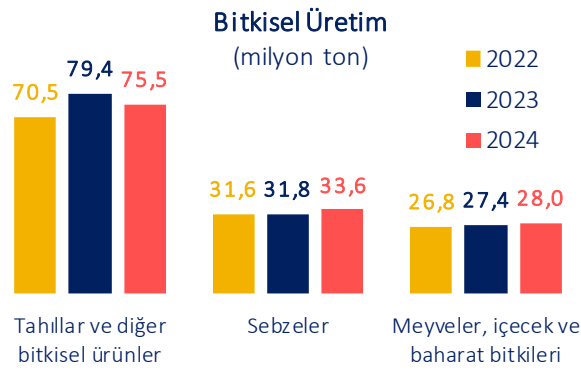
İhracat (yıllık % değişim)		Tarım ÜFE (yıllık % değişim)		İşlenmemiş Gıda Enflasyonu (yıllık % değişim)		Küresel Tarımsal Emtia Fiyatları (yıllık % değişim)	
2024	-1,1	2024	46,9	2024	62,6	2024	-3,8
2024 Ç3	-13,1	2024 Ç3	34,6	2024 Ç3	47,3	2024 Ç3	-1,9
2024 Ç4	-11,9	2024 Ç4	39,7	2024 Ç4	52,3	2024 Ç4	4,0

TÜİK tarafından yayınlanan bitkisel üretim verilerine göre, 2024 yılında tarla ürünleri olan tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerde (yem bitkileri hariç) üretim %5,0 oranında azalarak 75,5 milyon tona gerilemiştir. Başlıca tahıl ürünlerinden buğdayda üretim %5,5 oranında azalarak 20,8 milyon tona inmiştir. Bu dönemde arpa (-%12,0), çavdar (-%15,7), yulaf (-%4,9) ve mısır (-%10) üretiminde de kayda değer düşüş yaşanmıştır. Ayrıca, 2024'te şeker pancarı üretimi %8,9 oranında azalarak 23 milyon tona gerilerken, üretimin %0,1 ile sınırlı oranda gerilediği ayçiçeği üretimi 2,2 milyon ton düzeyinde gerçekleşmiştir.

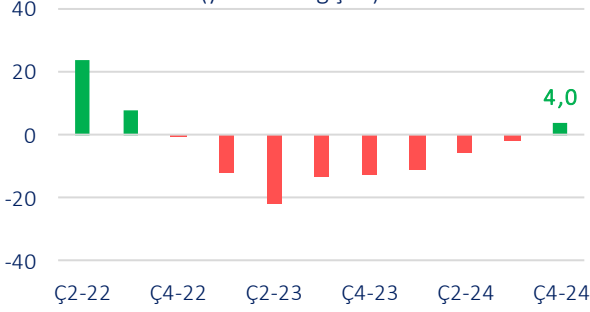
Öte yandan, 2024 yılı sebze üretimi açısından verimli geçmiş; sebze üretimi yıllık bazda %5,6 oranında artarak 3,6 milyon tona yükselmiştir. Bu dönemde, domates, kuru soğan ve salçalık kapy biber sebze rekoltesindeki artışı destekleyen ürünler olarak öne çıkarken, hıyar, sivri biber ve beyaz lahana rekoltesindeki düşüşler toplam üretimi aşağı çekmiştir.

Meyveler, içecek ve baharat bitkilerinin üretimi 2024'te %2,1 oranında artarak 28 milyon ton olmuştur. Bu yılda zeytin, Antep fıstığı ve fındıkta periyodisite (var yılı/yok yılı) kaynaklı yaşanan rekolte artışının meyve üretimine olumlu yansıdığı dikkat çekmiştir. Diğer yandan, turuncu ürünleri rekoltesinde kaydedilen hızlı düşüşler, toplam meyve üretimindeki artışı sınırlandırmıştır.

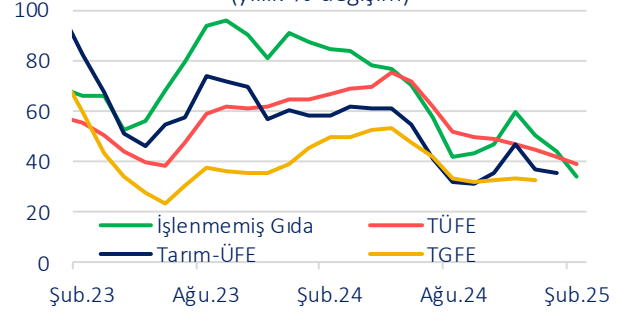
Tarımsal ürün dış ticaretindeki gerileme, ivme kaybetmekle birlikte 2024 yılının dördüncü çeyreğinde de sürmüştür. Tarımsal ürün ihracatı son çeyrekte yıllık bazda %11,9 azalarak yaklaşık 2,7 milyar USD olurken, ithalat hacmi de %8,7'lik düşüşle 2,2 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. Böylece 2024 yılının tamamında %1,1 oranında azalan ihracat 8,6 milyar USD olurken, %23,1 gerileyen ithalat da 10,2 milyar USD olmuştur.

FAO Gıda Fiyat Endeksi (yıllık % değişim)

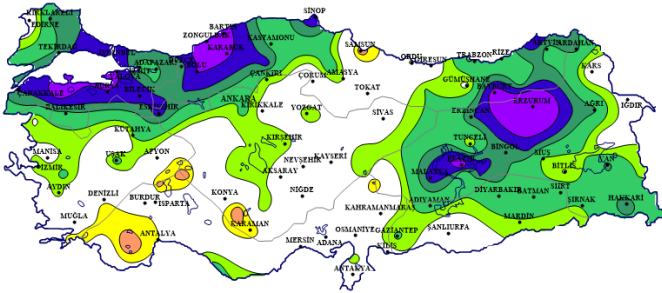
Enflasyon Göstergeleri (yıllık % değişim)

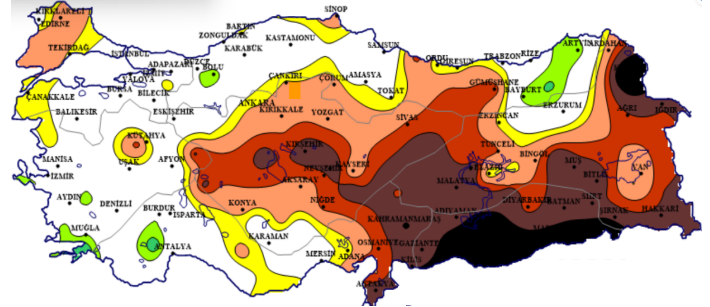
Tarımsal emtia fiyatlarında küresel ölçekte iki yıldır süren düşüş eğilimi, 2024 yılının son çeyreği itibarıyla sona ermiştir. Öte yandan, küresel ticarete korumacı önlemlerin halihazırda tarım ürünlerini içermesi ve ilerleyen dönemde gıda ürünlerini de kapsayacak şekilde genişletilmesi riski, önümüzdeki dönemde küresel gıda ve tarımsal emtia fiyatları üzerinde artış baskısı oluşabileceği ihtimalini gündeme getirmektedir. Öte yandan, Rusya ve Ukrayna arasında barışın sağlanması halinde söz konusu baskılar hafifleyebilecektir.

Tarımsal üretimde maliyetler mevsimsel etkiler dışarıda tutulduğunda manşet enflasyonun ana seyriyle uyumlu bir patika izlemektedir. Diğer yandan, son dönemde görece yatay bir seyir izleyen tarımsal girdi fiyat endeksinin (TGFE) küresel ticarete ve iklim koşullarına bağlı riskler sebebiyle ilerleyen dönemde yönünü yukarı çevirme olasılığı bulunmaktadır. Ayrıca, Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından açıklanan kuraklık haritasına göre Kasım 2024-Ocak 2025 döneminde gerçekleşen yağış miktarı, yıllık bazda önemli bir düşüş kaydetmiştir. Bu durumun 2025 yılı için tarımsal rekolteyi olumsuz etkileyebileceği değerlendirilmektedir.

Kasım'23-Ocak'24 Dönemi (3 Aylık) Kuraklık Haritası

Kasım'24-Ocak'25 Dönemi (3 Aylık) Kuraklık Haritası

Temel Göstergeler

	2023					2024		
	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Ekim	Kasım	Aralık
Büyüme (reel, GSYH alt kalemi)	4,6	3,8	3,7	3,7	4,7	-	-	-
İhracat (milyon USD)	3.051	2.297	1.848	1.762	2.689	849	920	919
İthalat (milyon USD)	2.419	2.809	3.087	2.119	2.209	617	813	779
İhracat (yıllık % değişim)	32,7	10,9	20,1	-13,1	-11,9	-11,9	-10,1	-13,6
İthalat (USD, yıllık % değişim)	-25,4	-25,7	-31,8	-17,5	-8,7	-19,7	-1,2	-5,8
Tarım-ÜFE (yıllık % değişim)	62,1	59,4	58,8	34,6	39,7	35,5	46,9	37,0
Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi (yıllık % değişim)	36,5	46,9	50,9	35,4	32,7	32,6	32,9	32,5
İşlenmemiş Gıda Enflasyonu (yıllık % değişim)	87,5	85,2	74,9	47,3	52,3	47,1	59,8	50,3
FAO Gıda Fiyat Endeksi (reel, yıllık % değişim)	-12,7	-10,8	-5,7	-1,9	4,0	3,3	4,0	4,8
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	6,7	6,8	6,8	6,8	7,3	6,9	7,2	7,3
Takipteki Krediler Oranı (%)	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4